

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування
Кафедра менеджменту та адміністрування
СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Планова діяльність підприємств»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) Руденко О.М.
(прізвище та ініціали)

«26» 08 2024 р.

Розробник Пономаренко С.І., професор, к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування
(назва кафедри)

Протокол від «26»08 2024 р. № 11

Узгоджено з гарантом освітньої програми:
(підпис) Попело О.В.
(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	2024, 2 семестр, ОПП «Менеджмент» (ОС «Бакалавр»)
Викладач (-і)	Пономаренко С.І., професор, к.е.н.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/01/cv_ponomarenko.pdf
Контакти викладача	0676067973

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування
Кафедра менеджменту та адміністрування
СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Планова діяльність підприємств»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Руденко О.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» 08 2024 р.

Розробник Пономаренко С.І., професор, к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування
(назва кафедри)

Протокол від «26»08 2024 р. № 11

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____ Попело О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	2024, 2 семестр, ОПП «Менеджмент» (ОС «Бакалавр»)
Викладач (-і)	Пономаренко С.І., професор, к.е.н.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/01/cv_ponomarenko.pdf
Контакти викладача	0676067973

1. Анотація курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси планування на підприємстві.

Відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики фахівця зі спеціальності «Менеджмент» «Планова діяльність підприємств» є базовою для вивчення таких дисциплін, як «Менеджмент підприємств виробничої сфери», «Ризик- менеджмент», «Основи управління проектами» тощо. Набуті знання та вміння застосовуються при прийнятті управлінських рішень.

Purpose: mastering of theoretical knowledges and acquisition of practical skills of planning of activity of enterprise.

Task: study of theoretical and practical principles of planning of activity of enterprise; acquisition of skills of analysis and planning of activity of enterprise, implementations of technical & economic calculations and ground of the planned indexes.

Article of study discipline: processes and methods of planning of activity of enterprise.

2. Мета та цілі курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни “*Планова діяльність підприємств*” є вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних основ методології планування, теоретичних засад прогнозування. Практичні заняття мають за мету навчити студентів застосовувати вивчені методи планування.

Основними завданнями вивчення дисципліни “ *Планова діяльність підприємств*” є:

- 1) Ознайомлення з основними категоріями, поняттями та дефініціями курсу, історією розвитку планування, як науки.
- 2) Вивчення основних методів, що застосовуються в плануванні діяльності підприємств на сучасному етапі.
- 3) Вивчення особливостей оперативного та стратегічного планування, формування різних видів плавнів, застосування методів прогнозування.
- 4) Практичне засвоєння сучасних методів планування ресурсного забезпечення діяльності підприємств.

3. Результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати :

- науково-методологічні основи планових розрахунків;
- методи планових розрахунків, які застосовуються у поточному і оперативному плануванні;
- етапи та послідовність планових розрахунків, які застосовуються при побудові різних видів планів;
- основні планові показники та способи їх розрахунку в умовах ринкової економіки;
- особливості планових розрахунків різних видів планів: стратегічних, бізнес планів, поточних, оперативних;
- економічні основи поліпшення виробництва за допомогою коректування планів, як на початку, так і у період виробничих процесів.

вміти :

- виконувати техніко-економічні розрахунки планових показників;
- проводити техніко-економічний аналіз планів;
- розробляти заходи по підвищенню ефективності виробництва і кращого використання ресурсів;
- використовувати у техніко-економічних розрахунках математичні моделі.

Освітньо-кваліфікаційні вимоги

	Сфери діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
Репродуктивний рівень розробляти систему планів для управління діяльністю підприємства	виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська
Алгоритмічний рівень розробляти плани-проекти і сприяти їх здійсненню в сучасних умовах підприємства	виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Евристичний рівень формування необхідних про-	виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська

<p>фесійних знань і розрахунково-аналітичних вмінь у майбутніх економістів обирати оптимальні варіанти соціально-економічних планів розвитку підприємств і бізнес-планів виробництва товарів і послуг</p>		
---	--	--

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУДЕ ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ В РЕЗУЛЬТАТІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях,
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації,
- здатність визначати перспективи розвитку організації,
- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,
- здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

4. Пререквізити.

Викладання курсу спирається на фундаментальні дисципліни: економічну теорію, менеджмент, основи підприємницької діяльності, організація виробництва тощо.

5. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	32
Практичні заняття	28
Самостійна робота	120
Індивідуальне завдання – курсова робота, РГР	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	6

6. Тематика курсу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. БАЗОВІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ

Тема 1. Вступ

Предмет і мета вивчення «Планування діяльності підприємств». Основні задачі, вирішувані в курсі «Планування діяльності підприємств». Структура навчального курсу. Навчально-методична література з дисципліни. Терміни і означення.

Тема 2. Методичні засади та методологічний інструментарій прогнозування

Поняття прогнозування. Види прогнозів. Типи прогнозів. Методи прогнозування за ступенем формалізації. Методи прогнозування за загальним принципом дії. Методи прогнозування за засобом отримання прогнозової екстраполяції. Прогнозування по крупним проблемам.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 3. Морфологічний аналіз

Методи генерування ідей. Морфологічні методи. Сутність методу аналізу ієрархії (МАІ), його переваги та недоліки застосування на практиці. Побудова сценаріїв. Планування по обвідним кривим.

Тема 4. Метод сітьового планування і управління

Сутність методу, його переваги та недоліки. Основні поняття. Алгоритм побудови сітьового графіку. Види оптимізацій. Алгоритм проведення оптимізації, щодо ресурсів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ

Тема 5. Метод екстраполяції тенденції по одному часовому ряду

Сутність методу, його переваги та недоліки. Різновиди прогнозової екстраполяції. Визначення графічної екстраполяції та її етапи. Різновиди помилок.

Тема 6. Експертні методи прогнозування

Сутність та різновиди методик експертних оцінок. Метод експертних оцінок. Підбір експертів, організація і проведення експертного опитування. Аналіз результатів опитування експертів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Тема 7. Концепція комплексного розвитку підприємства

Фундаментальні елементи стратегічного планування. Горизонт стратегічного планування. Формування стратегій та програм їх виконання. Використання та загальні принципи SWOT-аналізу. Стратегічні зони господарювання (СЗГ). Алгоритм оцінки СЗГ. Аналіз господарського портфелю підприємства за допомогою матриць

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Тема 8. Бізнес-план як план стратегічного розвитку підприємства

Цілі та завдання бізнес-плану. Розробка бізнес-плану та його презентація. Структура бізнес-плану. Організація реалізації проекту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. ПЛАНУВАННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 9. Планування матеріально-технічного забезпечення

Сутність і призначення матеріально-технічного забезпечення. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю. Планування виробничої інфраструктури.

Тема 10. Планування витрат і фінансів

Планування собівартості продукції. Планування амортизаційної політики. Фінансове планування.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання									
		Всього		У тому числі							
				Лек.		Прак.		Лаб.		Сам.роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Базові основи прогнозування											
1	Вступ	7		2		1					2
2	Методичні засади та методологічний інструментарій прогнозування	25		4		1					10
	Разом за змістовим модулем 1	20		6		2					12
Змістовий модуль 2. Методологічні засади планування діяльності виробничих підприємств											
3	Морфологічний аналіз	16		4		2					10
4	Метод сітьового планування і управління	22		6		6					10
	Разом за змістовим модулем 2	38		10		8					20
Змістовий модуль 3. Сучасні методи прогнозування											
5	Метод екстраполяції тенденції по одному часовому ряду	16		4		2					10
6	Експертні методи прогнозування	18		6		2					10
	Разом за змістовим модулем 3	34		10		4					20

Змістовий модуль 4. Концептуальні основи стратегічного планування					
7	Концепція комплексного розвитку підприємства	22	2	4	16
Разом за змістовим модулем 4		22	2	4	16
Змістовий модуль 5. Основи бізнес-планування					
8	Бізнес-план як план стратегічного розвитку підприємства	28	2	6	20
Разом за змістовим модулем 5		28	2	6	20
Змістовий модуль 6. Планування ресурсного забезпечення діяльності підприємств					
9	Планування матеріально-технічного забезпечення	13	1	2	10
10	Планування витрат і фінансів	25	1	2	22
Разом за змістовим модулем 6		38	2	4	32
Усього годин за дисципліну		180	32	28	120

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/з)
1	Вступ	1
2	Методичні засади та методологічний інструментарій прогнозування	1
3	Морфологічний аналіз	2
4	Метод сітьового планування і управління	6
5	Метод екстраполяції тенденції по одному часовому ряду	2
6	Експертні методи прогнозування	2
7	Концепція комплексного розвитку підприємства	4
8	Бізнес-план як план стратегічного розвитку підприємства	6
9	Планування матеріально-технічного забезпечення	2
10	Планування витрат і фінансів	2
Разом		28

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Вступ	2
2	Методичні засади та методологічний інструментарій прогнозування	10
3	Морфологічний аналіз	10
4	Метод сітьового планування і управління	10
5	Метод екстраполяції тенденції по одному часовому ряду	10

6	Експертні методи прогнозування	10
7	Концепція комплексного розвитку підприємства	16
8	Бізнес-план як план стратегічного розвитку підприємства	20
9	Планування матеріально-технічного забезпечення	10
10	Планування витрат і фінансів	22
	Разом	120

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання знань ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”».</p> <p>З дисципліни ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із ЗВО під час лекцій та консультацій та опитувань ЗВО під час захисту РГР. Результати поточного контролю за відповідний модуль оприлюднюються викладачем на наступному практичному занятті. Бали, які набрані ЗВО під час модульних контролів, складають оцінку поточного контролю. Курсова робота з дисципліни оцінюється окремо.</p> <p>Підсумковий контроль у вигляді <i>екзамену</i> проводиться під час сесії у тестовій формі (максимально можлива оцінка – 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за екзамен. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається з трьох питань: двома теоретичними (по 30 балів максимум за кожне) та одним практичним (40 балів максимум). Білети до екзамену знаходяться у пакеті документів на дисципліну.</p> <p>У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання екзамену під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету</p>
--	---

	“Чернігівська політехніка”». Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.
Вимоги до РГР, КР, КП тощо	Якісне та вчасне виконання КР, РГР
Практичні заняття	Активність та ініціативність на практичних заняттях
Умови допуску до підсумкового контролю	Мінімум 21 бал за підсумками семестрового (поточного) контролю.

Оцінка за виконання курсової роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів
Пояснювальна записка	1. Відповідність умовам завдання	0... 20
	2. Достовірність інформації щодо стану галузі	0... 10
	3. Обґрунтованість економічних рішень	0... 20
	4. Посилання на першоджерела	0... 5
	5. Відповідність оформлення вимогам	0... 15
	6. Своєчасність здачі	0... 10
Захист курсової роботи	Самостійність виконання (відповіді на запитання)	0... 20
Разом		0... 100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		

0-59	FX (<i>незадовільно</i>)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
------	-----------------------------------	--	--

8. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (21), він не допускається до складання екзамену під час підсумкового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету або онлайн у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі РГР оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні розрахунково-графічних робіт (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

1. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник/ А.Ф.Бурик. – Київ: Центр навчальної літератури, 2018. – 260 с.
2. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки / І.З.Должанський , Т.О. Загорна. - Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 384 с.
3. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с. 9. Зінь Е. А., Турченко М. О. Планування діяльності підприємства: Підручник. - К.: ВД «Професіонал», 2014.
4. Іванова В. В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник . - К.: Центр навчальної літератури, 2016. 11. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник / В.В. Іванова. – Суми : Університетська книга, 2015. – 443 с.

